



“Den globale handels- og skattekonflikt” Skattestyrelsen

3. December 2025

Jakob Bundgaard

Temaet

- Temaet for dette indlæg, er den seneste tids globale bevægelser, herunder direkte indenfor skatteområdet, men også afledte effekter.
- Sidste godt 30 år – store og hastige ændringer indenfor det internationale skatteområde.
- Brydningstid
 - Hastig udvikling som spiller tæt sammen med geo- og handelspolitik.
 - Fundamentale og langvarige principper er kastet op i luften.
- Spørgsmål:
 - Hvad sker der egentlig på det internationale skatteområde og er dette anderledes, end hvad vi har set tidligere?
 - Er skatteretten kommet endnu højere op på den politiske agenda?
 - Er skatteretten rykket direkte ind i den globale handelspolitik?
 - Kan vi sige noget om, hvor vi er på vej hen?
 - Kommer det til at gå endnu hurtigere?
 - Og endelig, hvordan vil en sådan udvikling påvirke stater, virksomheder og myndigheder?
- Arbejdshypoteser:
 - Noget er anderledes denne gang - Præcis hvad det er, og hvad det betyder er mindre entydigt.
 - Vanskeligt og uforudsigeligt at navigere i dette miljø for alle aktører.
- I det følgende vil jeg give mit (subjektive) perspektiv på denne udvikling.

Nogle (upræcise) historiske linjer

Fase 1: Først var der told

- Told - i form af afgifter på handel – har eksisteret i tusinder af år som vigtig indtægtskilde for stater.
- I middelalderen brugt til at finansiere hære og beskytte lokale producenter.
- I Danmark kan told spores til vikingetiden; sundtold indført i 1429.
- 1500-1600-tallet: Høje toldsatser for at beskytte national produktion (merkantilisme).
- Industrialiseringen ændrede verdenshandlen – Storbritannien gik forrest med frihandel, mens USA og Tyskland fastholdt told.
- Told var USA's vigtigste indtægtskilde indtil indkomstskatten i 1913.
- Efter 1. verdenskrig blev told brugt til at beskytte mod økonomiske problemer
- Indkomstskatter spillede kun en lille rolle i denne periode, men dobbeltbeskatning blev allerede erkendt som problem i antikkens Grækenland.

Fase 2: Globalisering og frihandel: Erkendelse af, at told og dobbeltbeskatning hæmmer velstand

- Efter Anden Verdenskrig blev toldens rolle mindre, og fokus flyttede til frihandel og bekæmpelse af dobbeltbeskatning.
- GATT (General Agreement on Tariffs and Trade)(1947) og senere WTO (1995) blev oprettet for at fremme frihandel.
- Dobbeltbeskatning blev et stigende problem i takt med globalisering og voksende international handel.
- Internationale aftaler og modeller (OECD, FN) blev udviklet for at undgå dobbeltbeskatning og fremme økonomisk samhandel.
- Globaliseringen skabte nye muligheder for skatteplanlægning og skattekonkurrence mellem stater.
- I 1980'erne og 1990'erne blev aggressive skatteplanlægningsmodeller udbredt, og stater konkurrerede om at tiltrække investeringer

Fase 3: Stigende ensretning i den internationale skatteret gennem internationale standarder og værnsregler

- Som en reaktion på den anden fase, begyndte alverdens lovgivere og internationale organer som OECD, EU, FN osv. at formulere relevante modsvar til disse skatteplanlægningsaktiviteter.
- Trenden begyndte i USA med deres Subpart F regler (CFC-regler).
- Dette stod på i ganske mange år i en slags katten efter musen leg og kulminerede vel med BEPS-projektet (se nedenfor).
- I perioden opstår der "best practices" vedrørende udformningen af værnsregler og ensartede standarder (fx armslængprincippet, tynd kap etc.).
- Samtidig fokus på såkaldt skadelig skattek konkurrence (EU's adfærdskodeks for erhvervsbeskatning) og informationsudvekslingsaftaler.

Fase 4: BEPS æra'en og kampen mod dobbelt ikke-beskatning

- I 2010'erne flyttes fokus endnu længere væk fra dobbeltbeskatning mod skatteflugt og dobbelt ikke-beskatning.
- I 2013 iværksatte OECD med støtte fra G20-landene, BEPS-projektet (Base Erosion and Profit Shifting).
- Målet: at undgå dobbeltbeskatning og forhindre, at virksomheder flytter overskud til lavskattelande uden reel økonomisk aktivitet (value creation og kunstige strukturer).
- I 2017 offentliggjorde OECD den multilaterale konvention (MLI) – ændrede DBO'er i over 100 lande på én gang.
- BEPS-projektet løste dog ikke den grundlæggende problemstilling om digitale forretningsmodeller i bruger- og markedsstater.
- Parallelt med disse markante internationale reformer rykkede omverdenens involvering sig også, herunder aktivistiske NGO'er, politikere, medier og andre.
- Fokus på transparens, ansvarlig skat og ESG osv.
- Forventningen var en fremtid med fuld transparens.

Fase 5: Post BEPS-æraen: Revner i globaliseringsromantikken – skatternes indtog på den geopolitiske arena

- Den store kulmination: historisk aftale i 2021 om en to-søjle aftale.
 - Omallokering af profit for største virksomheder til markedsstater og en global minimumsbeskatning på 15%.
- Allerede inden fuld implementering af den enorme mængde regler fra BEPS-æra'en blæser andre vinde mod ny og uvis fremtid.
- Vigtige agendaer (1): Handelsmæssige ubalancer
 - Løftet udviklingsøkonomier (navnlig Syd-Øst Asien) med op i velstand og konkurrenceevne.
 - Utilfredshed over nedgangen i jobs i vestlige lande og sårbarheden ved outsourcing.
 - USA – America First Trade Policy – Trump 2.0.
 - USA trækker sig fra den globale skatteaftale (two pillar solution).
 - Forøget anvendelse af told.
 - Handelskrigen mellem USA og Kina – som startet i 2018 og accelereret i Trumps anden periode.
 - Vilårlig indførelse af told - Historisk set høje satser (op til 500% etc.) som kan forsvinde med et præsidentielt pennestrøg.
 - Kobling mellem told og skat.
 - Told som konsekvens af andre landes regler, herunder digitale skatter og Pillar 2 (retaliatory tariffs).
 - One Big Beautiful Bill
 - Skat kan også bruges som hævn for skat (remedial actions) - IRC section 899

- Vigtige agendaer (2): Det globale syds utilfredshed – magt og markedsbeskatning
 - Magtkampen mellem det globale nord og syd er også blevet en realitet på skatteområdet.
 - Forum-kampen: OECD vs. FN
 - Udviklingslande ønsker at flytte beslutningskraften for globale skatteregler til FN.
 - Mange af de internationale skatteregler er dikteret af de rige lande (OECD).
 - FN forsøger at ændre magtfordelingen på skatteområdet, og ønsker mere kildebeskatning.
 - 24 December 2024 UN General Assembly approved the Resolution for negotiating a UN framework Convention on International Tax Cooperation (umbrella document)
 - Fordeling af beskatningsrettigheder:
 - Hvor skal skatten betales – i hovedkvarterlandet (ofte nord) eller i landet hvor der genereres overskud (ofte syd)? Udviklingslande ønsker større kildestatsbeskatning.
 - Flere Service PE'er og kildeskat på service fees (article XX)
 - Seneste vidtrækkende udvikling: UN Draft Framework Convention Template (24 October 2025):
 - *"Article 4 Fair Allocation of Taxing Rights*
 - *The States Parties agree that every jurisdiction where a taxpayer conducts business activities, including jurisdictions where value is created are located and revenues are generated, have a right to tax the income generated from such business activities."*

Sammenfatning af situationen

- Skift i fokus mod handels- og geopolitik.
- Gengældelse og konkurrencedygtighed.
- Forøgede toldsatser – i historisk kontekst måske ikke så meget nyt under solen.
- Det globale syd er utilfredse.
- Det internationale prestigeprojekt.
 - Pillar 1 bliver dog ikke til noget, og USA har entydigt trukket sig fra hele aftalen.
 - Pillar 2: USA skal fritages – Side by Side agreement – Risiko for at IRC sec. 899 kommer retur, hvis der ikke sker noget inden indgangen til 2026.
 - Pillar 2 fører måske til andre former for konkurrence mellem stater?
- Udfordringen ved digitale forretningsmodeller – Digitale Serviceskatter indføres flere og flere steder (Frankrig er ved at fordoble til 6%) – reaktion fra USA?
- Hvad med klimaet og den grønne omstilling?
 - Skattemæssige rammer ved dette, herunder klimasøgsmål – evt. tvungen beskatning af fx luftfart?
- Urolige tider kan føre til markedsforstyrrelser og dermed windfall profits
- Stigende tendens til principielle søgsmål.
 - EU: præjudicielle søgsmål (pillar 2, solidaritetsbidrag mv.)
 - Investment treaties (Pillar 2)
- Der er mange kombattanter med varierende agendaer: USA, Kina, EU, OECD, FN.
- Vi bevæger os i flere retninger samtidig – og der er faktisk mere kompleksitet end nogensinde – for der er ikke noget af alt den eksisterende regelmængde, som er forsvundet...

Hvor efterlader udviklingen EU?

- Efter et årti med fokus på BEPS-projekt og andre værnsregler må EU tage bestik af konkurrencesituationen.
- EU har en vækst og investeringsudfordring
 - Draghi – “what to do? I don’t know – but do something”
 - The Draghi report: Forbedre EU’s konkurrenceevne også gennem brug af skattesystemet, herunder ved incitamenter.
- Behov for simplifikation og tilpasning til geopolitiske realiteter.
 - Har de mange initiativer gavnet EU’s indre marked? Fjernet hindringer eller skabt hindringer?
 - Vi hænger på pillar 2 reglerne grundet direktivet herom (samspil med Side by side?).
 - Tax decluttering and simplification” agenda.
 - Afvikling af tidligere forslag: (unshell, DEBRA, transfer pricing etc.).
- EU kommissionens Work Programme (2026) indeholder ikke meget om skat.

Hvor efterlader udviklingen Danmark?

- Danmark kan de facto ikke gøre meget.
- Følger trop på de fleste internationale forslag – nogle gange overimplementering.
 - Som en dygtig embedsmand engang sagde, har man ikke reel mulighed for at gøre andet end at oversætte de internationale standarder til dansk – men ingen mulighed for at forstå begreberne og give vejledning i disse.
- Lidt kan vi dog gøre:
 - Undgå at tirre bjørnen (den med hævnskatterne) – kulturbidrag mv
 - Danmark er efter international målestok yderst tilbageholdende med at anvende skatteincitament.
 - Overveje dette når vi vurderer omfanget af fraflytninger af de mest værdiskabende nye virksomheder.
 - Indenfor rammerne af acceptabel skattek konkurrence og pillar 2.

Hvordan kan virksomhederne bedst navigere i dette komplicerede landskab?

- Sit back and enjoy the show? Naturligvis ikke en mulighed.
- Uundgåeligt, at der skal anvendes betydelige ressourcer på at overholde den enorme regelmængde.
- Anbefalinger:
 - Monitorering - hastigheden alene kan udgøre en trussel.
 - Nogle tiltag har potentialet til at underminere en hel forretningsmodel.
 - Nødvendighed i forhold til involvering i den politiske debat og proces for ikke at være helt uforberedt, når ny lovgivning nationalt og internationalt bliver hastet igennem.
 - Særligt i forhold til de internationale regelsæt, har embedsværket behov for praktisk input så effekterne at ny lovgivning kan forstås på forhånd.
 - Told mv. kan ændre markedsvilkår - stor indvirkning på fx transfer pricing området. Konsekvensanalyse og klar plan.
 - Altid sikring af solid dokumentation for alle væsentlige forhold og beslutninger.
 - Løbende orientering af ledelser.

Fremtiden?

CORIT Advisory